

METABOLIK ENDOKRIN KASALLIKLARDA ZAMONAVIY DAVOLASH TENDENSIYALARI

*Muallif: Xamraqulova Gulxumor Odiljon qizi, Sohibova Maftuna Inomjon
qizi, Umarova Nazokat Rustamjon qizi-
Rishton Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatligi texnikumi
o'qituvchilari*

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada metabolik va endokrin kasalliklarning (qandli diabet, semizlik, qalqonsimon bez kasalliklari, metabolik sindrom) zamonaviy davolash tendensiyalari yoritilgan. So'nggi yillarda farmakologik innovatsiyalar, individual yondashuv, hayot tarzini o'zgartirish, raqamli texnologiyalar va multidisiplinar yondashuv davolash samaradorligini sezilarli oshirmoqda. Maqolada dalillarga asoslangan tibbiyot nuqtayi nazaridan zamonaviy terapiya usullari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: metabolik kasalliklar, endokrinologiya, zamonaviy davolash, qandli diabet, semizlik.

Kirish

Metabolik va endokrin kasalliklar hozirgi kunda jahon miqyosida dolzarb tibbiy-ijtimoiy muammolardan biri hisoblanadi. Ularning keng tarqalishi, asoratlar xavfi va umr sifatiga salbiy ta'siri sababli davolashning zamonaviy, samarali va xavfsiz usullarini joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. An'anaviy davolash usullari bilan bir qatorda, yangi dori vositalari, genetik va molekulyar yondashuvlar, shuningdek, individual terapiya konsepsiyasi rivojlanib bormoqda.

Asosiy qism

1. Metabolik endokrin kasalliklarning asosiy turlari

Metabolik endokrin kasalliklarga qandli diabet (1 va 2-tur), semizlik, dislipidemiya, metabolik sindrom, qalqonsimon bez faoliyati buzilishlari kiradi. Ushbu kasalliklar o‘zaro chambarchas bog‘liq bo‘lib, ko‘pincha bir-birini kuchaytiradi.

2. Zamonaviy farmakologik davolash

So‘nggi yillarda GLP-1 agonistlari, SGLT2 ingibitorlari, insulin analoglari va kombinatsiyalangan dori vositalari klinik amaliyotda keng qo‘llanilmoqda. Ushbu preparatlar nafaqat glyukemik nazoratni yaxshilaydi, balki yurak-qon tomir va buyrak asoratlari xavfini kamaytiradi.

3. Individual va shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv

Zamonaviy endokrinologiyada har bir bemor uchun individual davolash rejasi tuzish muhim hisoblanadi. Bunda yosh, jins, genetik omillar, hamroh kasalliklar va hayot tarzi inobatga olinadi. Personalizatsiyalangan tibbiyot davolash samaradorligini oshiradi.

4. Hayot tarzini o‘zgartirish va nometabolik terapiya

Parhez terapiyasi, jismoniy faollikni oshirish, stressni kamaytirish va uyqu gigiyenasi metabolik kasalliklarni davolashning ajralmas qismi hisoblanadi. Zamonaviy yondashuvlarda psixologik qo‘llab-quvvatlash va motivatsion intervyu usullari ham qo‘llanilmoqda.

5. Raqamli texnologiyalar va telemeditsina

Glyukoza monitoringi tizimlari, mobil ilovalar va telemeditsina platformalari bemorlarni masofadan kuzatish va davolashni optimallashtirish imkonini bermiqda. Bu ayniqsa surunkali kasalliklarda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Metabolik endokrin kasalliklarda zamonaviy davolash tendensiyalari kompleks va multidisiplinar yondashuvga asoslanadi. Innovatsion dori vositalari, individual terapiya, hayot tarzini o'zgartirish va raqamli texnologiyalarni uyg'unlashtirish orqali davolash samaradorligini sezilarli oshirish mumkin. Kelajakda ushbu yo'nalishda ilmiy tadqiqotlar yanada chuqurlashishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Zamonaviy endokrinologiya bo'yicha klinik qo'llanmalar.
2. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlari.
3. Endokrin kasalliklar bo'yicha so'nggi ilmiy maqolalar.